

PRIKAZI I OSVRTI

GRAČANIČKI GLASNIK
časopis za kulturnu
historiju

Broj 41, godina XXI
maj, 2016. [str. 159-160]

© Monos 2016

Vesna Mušeta – Aščerić: Uvod u historijsku nauku

Univerzitet u Sarajevu, 2014.

**Dr. sc. Omer Hamzić,
Benamina Londrc MA**

Ova knjiga po svom sadržaju skladno povezuje Historiju historiografije, Historijsku metodologiju i Metodologiju izrade naučnog rada. Sudeći po pristupu i načinu obrade ove tri tematske oblasti, može se konstatovati da je autorica svoj osnovni cilj da čitaocu prezentira jedno standardno udžbeničko štivo–uveliko ispunila, ali i premašila. Pored odabranih izvora i priznatih autoriteta u navedenim oblastima, na stranicama ove knjige (obima 271 stranica) nije teško prepoznati golemo iskustvo u istraživačkom i pedagoškom radu, kojim je autorica oplemenila sadržaj ove knjige. Naime, upoznavanje sa historijskom naukom ovdje ne teče samo suhoparnim iznošenjem pojmova, već kroz višestran presjek različitih gledišta eminentnih historičara, ali i vlastitog pedagoškog i didaktičkog iskustva. Autorica je vođena mišljenjem koje daje E. H. Carr o povijesti koju smatra “kontinuiranim procesom interakcije između povjesničara i njegovih činjenica, beskonačnim dijalogom između sadašnjosti i prošlosti”, ostvarila dijalog sa čitaocima. Još od uvodne riječi, od predstavljanja historije, historiografije, historičara, periodizacije i odnosa tradicionalne i strukturalne historije, iznose se, jasnim pregledom, poznata istraživanja i shvatanja B. Đurđeva, M. Gross, S. Ćirkovića, E. H. Carr, M. Čengić i drugih istaknutih naučnika.

Lični stav autorice zasniva se na činjenici da “utvrđivanje stupnjeva istraživačkog postupka ovisi od shvatanja historije i njenih zadataka, te od shvatanja pojma historijskih izvora”. Autorica navodi kako se historijska metodologija u rješavanju konkretnih metodoloških problema uveliko oslanja na dostignuća iz XIX stoljeća, stoga “i u rješavanju pitanja osnovne podjele radnji u historijskom ispitivanju treba krenuti od njihovih rezultata”.

Naglašenom jasnoćom pisanja, autorica u logičkom slijedu iznosi prikupljene informacije, prezentirajući tematske cjeline u obimu koji će zadovoljiti kako naučne, tako i nastavne (udžbeničke) kriterije. Uz ostalo, nekim cjelinama daje manje prostora, vjerovatno cijeneći optimalnost samog obima knjige. Tako se Prvo podpoglavlje pod nazivom “Antička historiografija” obrađuje na 11 stranica, što predstavlja 4,06 % od ukupnog sadržaja knjige. Drugo podpoglavlje “Srednjoevropska historiografija” zauzima takođe 11 stranica (4, 06 %). Treće podpoglavlje “Od humanizma do neohumanizma” (Period od XV do XVIII stoljeća) zauzima 21 stranicu teksta, što čini 7,75 % od ukupnog sadržaja knjige. Četvrto podpoglavlje nazvano “Doba tradicionalne historiografije” zauzima 35 stranica knjige, što je 12,31 % od sadržaja knjige. Peto podpoglavlje pod nazivom “Historiografija XX stoljeća” napisano je na 47 stranica, što je 17,34 % od ukupnog sadržaja. U okviru historiografije XX stoljeća autorica daje iscrpan uvid u Francusku historiografiju, Njemačku historiografiju, Englesku historiografiju, Englesku historiografiju, Američku historiografiju, Rusko-Sovjetsku historiografiju i Osmansku historiografiju.

Drugo poglavlje “Historijska metodologija” izloženo je u četiri podpoglavlja. Prvo od navedena četiri nije naslovljeno i napisano je na 11 stranica (4,06 %). Drugo podpoglavlje, drugog poglavlja knjige, pod nazivom “Izvori historijske spoznaje” zauzima 14 stranica, što je 5,16 % knjige. Treće podpoglavlje, drugog poglavlja knjige, pod nazivom “Faze istraživačkog postupka” napisano je na 47 stranica, što je 17,34 % knjige. Četvrto podpoglavlje, drugog poglavlja knjige, “Kritička interpretacija podataka” napisano je na 3 stranice i čini 1,1 % od ukupnog sadržaja knjige.

Treće poglavlje, pod nazivom “Izrada naučnog rada” objašnjeno je u sedam podnaslova, tj. koraka kojima se pristupa u izradi naučnog rada i zauzima ukupno 21 stranicu, što je 7,75 % od ukupnog sadržaja knjige.

Na kraju je izložena “Literatura” na 9 stranica, tj. 3,33 % sadržaja knjige. Opći prikaz strukture i sadržaja knjige, te procentualni udio u ukupnom tekstu određeni su prema stavu autora u odnosu na važnost materije i želju da se nekim dijelovima posveti sa više preciznosti u prezentaciji građe. Iz ovoga se može zaključiti i prepoznati osobna sklonost izučavanja autora, za određenu tematiku i određen historijski period.

Dokumentaciona podloga ove knjige je aktuelna i relevantna literatura, koja je adekvatnom upotrebom iskusnog poznavaoa tako proizvela izuzetno visok kriterij spoznaje i obrade informacija. Projekcijom informacija, autorica nudi objašnjenja, pa čak i rješenja u procesu shvatanja, učenja, istraživanja, te izrade naučnog rada. To pruža dragocjenu pomoć i studentima i svim onim koji svoje znanje žele obogatiti jednim kvalitetnim udžbenikom. Saznanje da neki elementi knjige nadilaze konkretan cilj autoice da napiše udžbenik, proizilazi iz šireg literarnog konteksta u kojem se predstavljaju mnoga imena i sažimaju nam na jednom mjestu značajna saznanja. U historijskoj literaturi postoje različiti putevi i načini istraživanja i pisanja. Međutim, raskrsnice su često tako komplikovane, a znakovi zbunjujući i teorije naizgled protivrječne, da se u traženju pravih staza prijatno uhvatiti za oslonac koji nam je pružila profesorica Vesna Mušeta-Aščerić. U tom smislu vrijedi zapamtiti njenu sljedeću poruku: “Kvalitet naučnog rada ne ovisi od njegovog obima. Osobine dobrog naučnog rada su kratkoća, sažetost, jedinstvo, skladnost, odnosno adekvatno isticanje pojedinih dijelova, originalnost u pristupu i metodu i sl.”

Lični stav autorice najviše se ogleda u stavu da “utvrđivanje stupnjeva istraživačkog postupka ovisi od shvatanja historije i njenih zadataka, te od shvatanja pojma historijskih izvora”. Autorica navodi kako se historijska metodologija u rješavanju konkretnih metodoloških problema uveliko oslanja na dostignuća iz XIX stoljeća, stoga “i u rješavanju pitanja osnovne podjele radnji u historijskom ispitivanju treba krenuti od njihovih rezultata”.